

ЗАТВЕРДЖЕНО:
Головою Правління Міжнародного благодійного фонду
«Український жіночий фонд»

Анною Гулевською-Черниш
31 липня 2023 року

ПОЛІТИКА ЗАПОБІГАННЯ СЕКСУАЛЬНІЙ ЕКСПЛУАТАЦІЇ, НАСИЛЛЮ ТА ДОМАГАННЯМ

Вступ

Політика запобігання сексуальній експлуатації, насилля та домагання Міжнародного благодійного фонду «Український Жіночий Фонд» (далі УЖФ), яка містить положення щодо процесів попередження, протидії та порядок реагування на випадки сексуального насилля та домагання. Цей документ підготовлено для забезпечення працівниць(-ків) УЖФ інформацією щодо протидії сексуальному насиллю та домаганню.

Політика може бути викладена декількома мовами, проте перевага віддається українській версії.

Мета цього документу – створити ефективний процес запобігання, протидії та реагування на сексуальну експлуатацію, насилля та домагання, у разі його проявлення в УЖФ, забезпечивши:

- виявлення, протидію та запобігання сексуальним домаганням
- аналіз можливих варіантів розв'язання проблематики сексуальних домагань та визначення оптимальних варіантів вирішення проблеми
- створення робочого середовища з гідними та рівними умовами праці для всіх співробітників УЖФ
- застосування норм чинного законодавства у сфері забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків та запобігання і протидії сексуальним домаганням.

Зміст

<u>1.Вступ</u>	2
<u>1.Загальні положення</u>	4
<u>1.1 Основні терміни</u>	5
<u>1.2 Сфера застосування</u>	7
<u>1.3 Принципи, що стосуються сексуальної експлуатації та насильства</u>	8
<u>2. Превентивні дії з боку організації</u>	9
<u>3. Процедура роботи з інцидентом</u>	10
<u>4. Реагування організації та відповідальність причетних осіб</u>	13
<u>5. Конфіденційність інформації щодо правопорушення</u>	13
<u>Додаток 1 Лист ознайомлення та згоди дотримуватися політики</u>	14
<u>Додаток 2 Заява</u>	15
<u>Додаток 3 Інформована добровільна згода на участь у розслідуванні</u>	16
<u>Додаток 4 Зобов'язання про нерозголошення персональних даних</u>	17

1. Загальні положення

Політика базується на Конституції України, законах України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», Кримінальному кодексі України, Кодексі про адміністративні правопорушення України, Конвенції ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, Протоколу ООН щодо протидії сексуальній експлуатації та наруги, Бюлетені Генерального секретаря ООН «Спеціальні заходи щодо захисту від сексуальної експлуатації і сексуальної наруги від 09.10.2003

Український Жіночий Фонд дотримується політики абсолютної нетерпимості щодо будь-яких форм сексуальної експлуатації, насилля та домагання. Це є порушенням прав людини і зловживанням владою над людиною, яка перебуває у вразливій ситуації або підлеглому положенні.

Сексуальна експлуатація, насилля і домагання (далі – СЕНД) може призвести до тривалих, негативних наслідків для потерпілих. Крім того, прояви сексуальної експлуатації, насилля та домагання в організації підривають її репутацію і негативно впливають на можливість реалізації цілей та завдань організації.

Політика визначає процедури, обов'язкові для дотримання персоналом організації і залучених виконавців організації, які покликані попереджати СЕНД та реагувати на можливі прояви СЕНД у відношенні до співробітниць(-ків) та у відношенні до будь-яких представників вразливих груп населення у робочий та позаробочий час співробітниць(-ків).

Політика є базовим документом, який визначає організаційні принципи та вимоги щодо запобігання сексуальної експлуатації, насилля та домагання (далі – СЕНД), і має обов'язкову чинність для персоналу і залучених виконавиць(-ців) організації.

Весь персонал організації, залучені виконавиці(-ці), бенефіціарки(-ри), та інші категорії постраждалих від СЕНД, пов'язані з безпосередньою діяльністю організації, мають рівні права на неупереджене розслідування та захист без дискримінації за будь-якою ознакою: віку, статі, національності, раси, сексуальної орієнтації, мови, соціального статусу, майнового стану, релігійних, політичних або інших переконань, стану здоров'я, інвалідності або будь-яких інших ознак.

В рамках Політики організація зобов'язується створювати атмосферу абсолютної нетерпимості до СЕНД, роблячи акцент на профілактиці, інформуванні та навчанні серед персоналу, залучених виконавиць(-ців) та бенефіціарок(-ів), а також гарантує неупереджене розслідування у разі повідомлення про інцидент

та притягнення до відповідальності відповідно до внутрішніх правил організації та чинного законодавства, у разі підтвердженого обвинувачення в СЕНД.

Ця Політика є чинною для персоналу організації та залучених виконавиць(-ців) у робочий та позаробочий час, в тому числі під час подорожей, вихідних та відпусток. Політика діє як на території організації, так і за її межами.

За реалізацію Політики несе відповідальність весь персонал УЖФ та залучені виконавиці(-вці), які ознайомилися з положеннями Політики і підписали відповідну згоду. Координує та відповідає за реалізацію політики Уповноважена особа, призначена наказом керівниці (-ка) УЖФ.

Кінцеву відповідальність за впровадження Політики несе керівниця(-к) УЖФ, зазначена(-ний) в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань.

Ознайомлення та згода дотримуватись положень Політики засвідчується підписом згоди кожної(-го) співробітниці(-ка), виконавиці(-вця) УЖФ. Підписана згода з боку співробітників, виконавиці(-вця), керівниць(-ків) кандидаток(-тів) в учасниці(-ки) УЖФ та учасниць(-ків) УЖФ зберігається УЖФ ([Додаток 1](#)).

Ця політика набуває чинності після затвердження Правлінням УЖФ. Дана Політика відкрито розміщується на сервері УЖФ з відкритим доступом для співробітниць(-ків), виконавиць(-ців) УЖФ.

1.1 Основні терміни

В Політиці використовуються наступні визначення ключових понять:

Заява (скарга) — це непідтвержене повідомлення про випадок, що ґрунтується на твердженні особи про те, що стосовно неї була порушена політика протидії сексуальній експлуатації, насиллю та домаганням.

Заявник (скаржник) — особа, яка заявляє, що її/його дискримінували чи утискали, чи до нього/неї застосовували сексуальне домагання. В одній скарзі може бути більше одного заявника.

Особа щодо дії якої було подано заяву (скаргу) — це особа, яка ймовірно є відповідальною за сексуальне домагання, дискримінацію чи утиск.

Сексуальне домагання — це дії сексуального характеру, виражені словесно (погрози, залякування, непристойні/небажані пропозиції та/або зауваження,

жарти, повідомлення та листи, демонстрація зображень тощо) або фізично (небажані доторкання та поплескування тощо), що принижують чи ображають особу, яка перебуває у відносинах трудового, службового, матеріального чи іншого підпорядкування.

Сексуальне насильство — насильницькі дії сексуального характеру без добровільної згоди потерпілої особи. Зазначені дії, на відміну від зґвалтування, не пов'язані з проникненням у тіло іншої особи.

Сексуальна експлуатація – будь-яке фактичне зловживання, чи спроба зловживання вразливим становищем, владою або довірою в сексуальних цілях, включаючи, але не обмежуючись, отримання грошової, соціальної або політичної вигоди шляхом сексуальної експлуатації іншої особи.

Сексуальна наруга – будь-яке фактичне зловживання чи спроба зловживання вразливим становищем, владою чи довірою з метою отримання послуг сексуального характеру, включаючи, але не обмежуючись, вчинення дій чи погроз вчиненням дій сексуального характеру проти статевої недоторканості у нерівних умовах чи в умовах примусу, із застосуванням сили (включно з безконтактною взаємодією та вчиненням діянь сексуальної експлуатації і наруги у кіберпросторі). Будь-які дії сексуального характеру із залученням неповнолітніх є сексуальною наругою.

Обвинувачення в сексуальній експлуатації, насиллі чи домаганнях– інформування про вчинення діянь сексуальної експлуатації, насилля чи домагання, яке після проведення відповідної перевірки було визнано таким, що містить достатньо інформації для ініціації розслідування.

Підозра – причина виникнення тривоги або занепокоєння, що на певному етапі не є підкріпленими доказами і не визнані правдивими. У контексті сексуальної експлуатації, насилля, домагання та наруги – підозра та/або чутки, що персонал, залучені виконавиці(-ці) організації, учасники програми чи місії причетні (у минулому чи зараз) до завдання шкоди.

Захист даних – систематичне вжиття комплексу інституційних, технічних та організаційних заходів з метою захисту права на приватність у контексті збору, зберігання, використання та розкриття персональних даних.

Порушення – сексуальна наруга, сексуальне насилля, сексуальна експлуатація чи сексуальні домагання.

Повідомлення про потенційний інцидент, що включає сексуальну експлуатацію, насилля та домагання – надана інформація (заявником чи

іншою особою (джерелом) про поведінку, яка може містити ознаки порушення політики протидії СЕНД, але потребує перевірки.

Суб'єкт повідомлення/розслідування – особа, дії якої є об'єктом розслідування / повідомлення.

Обґрунтоване повідомлення – під час розслідування було встановлено, що наявні достатні докази для встановлення факту вчинення діянь сексуальної експлуатації, насилля чи домагання.

Необґрунтоване повідомлення – наявних доказів було недостатньо для того, щоб завершити розслідування чи в процесі розслідування дійшли висновку, що доказів недостатньо для того, щоб встановити факт вчинення діянь сексуальної експлуатації, насилля та домагання з низки причин – це не завжди означає, що обвинувачення було визнано неправдивим.

Політика абсолютної нетерпимості – політика, що встановлює заборону на будь-які прояви сексуальної експлуатації, насилля та домагання з боку персоналу, залучених виконавиць (-ців) включно з партнерами з імплементації, та визначає обов'язковим притягнення до відповідальності у випадку вчинення таких дій.

Віктимізація – процес або кінцевий результат перетворення на постраждалу(-ого) злочинного посягання.

1.2 Сфера застосування

Фізичні дії:

- небажаний фізичний контакт, включаючи погладжування, пощипування, торкання, поцілунки, обійми, милість або неналежне торкання
- примус, включаючи сексуальне насильство
- використання погроз або стимулів, пов'язаних з роботою, для отримання сексуальних переваг.

Вербальні дії:

- коментарі щодо тіла, віку, особистого життя тощо
- коментарі, історії та жарти сексуального характеру
- повторне та небажане запрошення на побачення чи пропозиція про близькість
- поблажливі та патерналістичні коментарі

- сексуально явні повідомлення (телефоном, електронною поштою чи іншими способами).

Невербальні дії:

- відображення матеріалів відвертого чи непристойного характеру
- сексуальні / вульгарні жести
- свист
- принизливий погляд.

Будь-хто може стати постраждалим від сексуальних домагань, незалежно від статі постраждалого та злочинця. УЖФ вважає, що сексуальні домагання можуть траплятися і між людьми однієї статі. Для того, щоб кваліфікувати дію як сексуальне домагання, достатньо, щоб особа, до якої спрямовано таку дію, визнала її неприйнятною та неприхильною.

УЖФ стверджує, що сексуальна експлуатація, насилля та сексуальне домагання є проявом владних відносин і часто виникає в умовах нерівних відносин на робочому місці, наприклад, між начальницею(-ком) чи керівницею (-ком) та працівницею(-ком). Кожна людина, включаючи співробітниць(-ків), залучених виконавиць(-ців), партнерок(-ів), тимчасових працівниць(-ків), підрядниць(-ків) або відвідувачок(-чів), які вчинили сексуальні домагання стосовно іншої особи відповідно до цієї внутрішньої політики, підлягатиме санкціям, визначеним цією Політикою.

Забороняються будь-які види сексуальних домагань у приміщеннях УЖФ та поза ними, у тому числі під час культурних заходів, ділових візитів, конференцій та навчальних занять, що організовуються / фінансуються УЖФ.

1.3 Принципи, що стосуються сексуальної експлуатації та насильства

---

1. Сексуальна експлуатація та насильство з боку співробітниць (-ків) та залучених виконавиць (-ців) є актами грубої неправомірної поведінки і тому є підставою для припинення співпраці.

2. Статеві контакти з дітьми (особами до 18 років) заборонені. Помилкова думка щодо віку дитини не є виправданням.

3. Обмін грошей, роботи, товарів або послуг на секс, включаючи сексуальні послуги або інші форми принизливої чи експлуаторської поведінки, заборонені.

4. Якщо у персонала або залученої(-го) виконавиці(-вця) виникають занепокоєння або підозри щодо сексуального насильства або щодо експлуатації колежанкою(-гою) чи залученою(-ним) виконавицею(-вцем), незалежно від того,

чи працює він/вона у тій самій організації, чи ні, він чи вона повинні повідомити про такі занепокоєння через встановлені механізми в організації.

5. Співробітниця(-ки) і залучені виконавиці(-вці) зобов'язані створювати та підтримувати середовище, яке запобігає сексуальній експлуатації та насильству та сприяє виконанню цієї Політики. Керівниця(-ки) всіх рівнів несуть особливу відповідальність за підтримку та розвиток систем, які підтримують це середовище.

2. Превентивні дії з боку організації

Попередження і боротьба з сексуальною експлуатацією, насиллям та домаганням ґрунтується на наступних принципах:

- поваги до гідності кожної людини
- забезпечення рівних можливостей осіб та/або груп осіб
- профілактики дискримінації за всіма ознаками та сексуальних домагань
- забезпечення рівних можливостей жінкам і чоловікам щодо поєднання професійних та сімейних обов'язків
- здійснення професійної діяльності на засадах гендерної рівності
- дотримання конфіденційності під час розгляду випадку
- систематичності моніторингу щодо проявів дискримінації, сексуального насилля та сексуальних домагань, гласності його результатів і відповідного реагування щодо виявлення випадків дискримінації і домагань.

З метою попередження сексуальних домагань на робочому місці та іншим формам насильства за ознакою статі заборонені:

– дискримінаційні висловлювання (містять образливі, принижуючі твердження щодо осіб на підставі статі, зовнішності, одягу, сексуальної орієнтації тощо); утиски

– мова ненависті (висловлювання, що містять образи, погрози чи заклики до насильства щодо певної особи чи груп на підставі статі), дії сексуального характеру, що виражені словесно (погрози, залякування, непристойні/нав'язливі пропозиції та/або зауваження, жарти, повідомлення та листи, демонстрація зображень тощо), дії сексуального характеру, що виражені фізично (небажані доторкання та поплескування тощо), що принижують чи ображають особу.

Беручи до уваги, що профілактика є необхідною частиною Політики, УЖФ відповідально ставиться до відбору персоналу і залучених виконавиць(-ців), а також реалізує заходи з інформування та навчання персоналу, залучених виконавиць(-ців). УЖФ проводить просвітницьку роботу із запобігання і

попередження СЕНД з персоналом, виконавицями(-вцями), шляхом пропагування кращих практик, поширення інформаційних матеріалів тощо.

Під час прийому на роботу персонал знайомиться з Політикою і підписує інформовану згоду дотримуватись її положень ([Додаток 1](#)).

УЖФ інформує персонал, залучених виконавиць(-ців), імплементуючих партнерок(-ів) про наявність механізмів подання повідомлень щодо можливих інцидентів СЕНД.

3. Процедура роботи з інцидентом

Повідомлення про інцидент або підозру СЕНД може подавати персонал, залучені виконавиці (-вці), бенефіціарки (-ри) або будь-які інші постраждалі від СЕНД або свідки інциденту ([Додаток 2](#)).

Якщо свідком порушень політики є співробітники, залучені виконавиці(-вці) УЖФ, то їх обов'язком є негайно повідомити уповноважених осіб. Повідомлення з боку співробітника або залученої(-го) виконавиці(-вця) має бути детальним та включати інформацію про факти або підозри щодо випадку СЕНД, інформацію про постраждалу особу, про порушницю(-ка) та свідків ([Додаток 2](#)).

УЖФ призначає не менше двох уповноважених осіб, які приймають повідомлення, для уникнення ситуації конфлікту інтересів, якщо повідомлення стосується уповноваженої особи.

УЖФ створює, підтримує та поширює інформацію про наявність каналів прийому повідомлень: письмова скарга в УЖФ на спеціально створену електронну скриньку policyviolation@uwf.org.ua.

Уповноважені особи на постійній основі перевіряють наявність повідомлень та зберігають в окрему папку всі отримані повідомлення/заяви/скарги, в тому числі анонімні.

Папка має обмежений доступ та зберігається під захистом.

Уповноважені особи здійснюють первинну оцінку повідомлення/заяви/скарги та подають її результати Правлінню УЖФ. У разі висновку первинної оцінки, що підозра є обґрунтованою, Правління УЖФ наказує створити тимчасову комісію у складі не менше трьох осіб з адміністративного розслідування випадку.

В склад комісії з розслідування можуть входити керівниця(-к) УЖФ, окремі члени Правління. В комісію не можуть входити особи, яких стосується повідомлення. Якщо повідомлення стосується уповноваженої особи, вона відсторонюється від виконання своїх обов'язків на час розслідування.

В рамках розслідування можуть проводитись необхідні для з'ясування обставин опитування осіб, які зробили повідомлення, постраждалих, свідків та суб'єктів розслідування. Залучені до опитування особи підписують інформовану згоду на участь у розслідуванні ([Додаток 3](#)).

Особисті дані осіб, які звертаються з повідомленням і залучаються до розслідування розглядаються як строго конфіденційні.

Комісія аналізує отриману під час розслідування інформацію та готує висновки щодо підтвердження або не підтвердження фактів СЕНД.

Розслідування може тривати строком до одного місяця.

Висновки комісії з розслідування розглядаються на позачерговому засіданні Правління, яке приймає рішення щодо вжиття необхідних санкцій. Якщо повідомлення стосується члена Правління, ця особа відсторонюється від розгляду справи та прийняття рішень.

Всі залучені до розгляду повідомлення особи підписують форму про нерозголошення подробиць, які можуть нашкодити постраждалій особі ([Додаток 4](#)).

Уповноважена особа в рамках своїх повноважень надає постраждалій особі необхідну підтримку у формі інформації про доступні ресурси з безпеки, психологічної, юридичної, медичної та іншої необхідної допомоги.

4. Реагування організації та відповідальність причетних осіб

Відповідно до висновків розслідування, Правління приймає рішення з реагування на повідомлення.

Якщо повідомлення не є обґрунтованим та порушення політики не підтверджується, ніякі заходи не вживаються.

Якщо висновки розслідування вказують на докази порушень політики, або якщо сам суб'єкт розслідування визнає провину, співробітниця(-к), залучені виконавиці(-вці) звільняються.

Якщо підтверджені випадки стосуються імплементуючих партнерів або комерційних контрагентів, керівництво імплементуючих партнерів або комерційних контрагентів повідомляється про такі випадки з проханням вжити відповідних заходів.

Якщо підтвердженні випадки стосуються донорів, керівництво донорської організації повідомляється про такі випадки з проханням вжити відповідних заходів.

Якщо у повідомленні є ознаки кримінального діяння, то воно направляється у відповідні правоохоронні органи, незалежно від висновків внутрішнього розслідування, але за умови наявності інформованої згоди від повнолітньої постраждалої особи.

Положення, які регулюють контрактні санкції, вносяться до всіх договорів з постачальницями(-ками) послуг і товарів.

Під час відповіді на запити третіх сторін щодо причин звільнення співробітниць (-ків) чи розірвання стосунків з виконавицями (-вцями) та іншими фізичними або юридичними особами, УЖФ зобов'язується повідомляти про доведені факти порушень положень Політики.

За наявності обґрунтованої підозри про вчинення злочину проти статевої недоторканості або інших злочинів, відповідно до Кримінального кодексу України, УЖФ повідомляє про встановлені факти відповідні правоохоронні органи.

5. Конфіденційність інформації щодо правопорушення

Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод покладено позитивний обов'язок у забезпеченні поваги до приватного чи сімейного життя, а конфіденційність є одним із наскрізних принципів для документування сексуального насильства, що вимагає захищати інформацію про сексуальне насильство, яку збирають уповноважені на те особи.

Задля уникнення моральних страждань та повторної віктимізації постраждалих осіб, будь-які документи та рішення у справах щодо вчинення сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, у відкритому доступі не мають містити:

- відомості про місце проживання (перебування), дату народження та прізвище, ім'я та по батькові потерпілої особи
- надмірну деталізацію вчинення правопорушення
- інші дані, що дозволяють без жодних перешкод ідентифікувати потерпілу особу.

Забезпечення конфіденційності сприятиме побудові довірливих відносин особи, постраждалої від сексуального насильства, що є важливим кроком на шляху дотримання прав постраждалих осіб та ефективного реагування на СЕНД.

УЖФ буде зберігати конфіденційність скарги і конфіденційність залучених осіб в максимально можливій мірі, відповідно для проведення ретельного та повного розслідування і в межах, дозволених законом.

Додаток 1

Директорці Міжнародного благодійного фонду
«Український жіночий фонд» Бондар Олесі Анатоліївні

ПІБ

адреса проживання

контактний номер

ІНФОРМОВАНА ДОБРОВІЛЬНА ЗГОДА

Я, ПІБ, підтверджую, що ознайомила (-вся) з політиками «Український жіночий фонд»

ПЕРЕЛІК,

жодних заперечень, питань не маю, вся інформація мені зрозуміла та доступно роз'яснена.

Дата

Підпис

Додаток 2

Голові Правління Міжнародного благодійного фонду
«Український жіночий фонд» Анні Гулевській-Черниш

ПІБ

адреса проживання

контактний номер

ЗАЯВА

Зміст заяви викладається у довільній формі.

У заяві повідомляється про дату, місце, час, інформацію про особу, яка вчинила дії сексуального характеру, інформацію про осіб, які є свідками дій сексуального характеру, інші дані, які особа вважає важливими для вирішення ситуації.

Дата

Підпис

Додаток 3

ІНФОРМОВАНА ДОБРОВІЛЬНА ЗГОДА НА УЧАСТЬ У РОЗСЛІДУВАННІ

Я, ПІБ, при проведенні розслідування щодо факту сексуального домагання в Міжнародному благодійному фонді “Український жіночий фонд”, надаю згоду на свою участь та внесення моїх персональних даних до необхідної документації в ході розслідування.

Дата

Підпис

[Додаток 4](#)

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ПРО НЕРОЗГОЛОШЕННЯ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ

Я, ПІБ, відповідно до статті 10 Закону України “Про захист персональних даних” зобов'язуюсь не розголошувати в будь-який спосіб персональні дані, які мені довірено або які стали відомі у зв'язку з розслідуванням сексуального насилля в Міжнародному благодійному фондi “Український жіночий фонд”.

Це зобов'язання залишається чинним після припинення моєї діяльності, пов'язаної з обробкою персональних даних в “Українському жіночому фондi”, крім випадків установлених законом.

Мене поінформовано про відповідальність за порушення законодавства про захист персональних даних.

Дата

Підпис